

3. Сопівник І. Науково-дослідницька робота студентів як складова їхньої професійної компетентності // Вісн. Кн. палати. – 2008. – № 11. – С. 23–25.

4. Цюприк А. Основні підходи до проблеми організації самостійної роботи студентів // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2003. – № 6. – С. 100-108.

5. Шахіна І. Ю. Визначення і напрями створення інформаційного освітнього середовища. URL: <http://www.kpi.kharkov.ua/archive>.

Макрушин А.М.

студент,

Науковий керівник: Савчук Т.В.

кандидат філологічних наук, доцент,

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ СУЧАСНИХ СПОРТИВНИХ ПРОГРАМ В УКРАЇНІ

Спортивна галузь журналістики України на сьогодні є надзвичайно популярною. Пов'язано це зі збільшенням уваги громадськості до найбільших світових змагань із різних видів спорту, які потребують професійного висвітлення.

Спортивна журналістика виконує, окрім основних, ще й світоглядну і пропагандистську функції. Журналісти, перебуваючи в центрі подій, розповідають не тільки конкретно про змагання, а й про те, що відбувається в тій країні, де проходять турніри. Масова популяризація спорту сприяє розвитку відповідного виду журналістики, яка описуватиме його.

Станом на сьогодні телевізійний продукт спортивної журналістики приваблює все більше глядачів. Обізнаність у сфері спорту дасть змогу яскраво висвітлювати події такого типу. Дослідження спеціалізованих телепрограм привертають особливу увагу науковців, оскільки їхній аналіз дає змогу отримати більш ґрунтовні знання в галузі спортивної тележурналістики.

Зростання популярності спортивної діяльності спричинило появу більшої, порівняно із попередніми роками, кількості людей, що цікавляться певним видом спорту. Це стало основною причиною того, щоб якісно та оперативно висвітлювати події із цієї сфери діяльності. Н. Богомолова зазначає, що у сучасному світі в структурі дозвілля спорт посідає важливе місце. Велика його роль і як фактора соціального розвитку, ефективного виховного та комунікативного засобу [1, с. 44].

Мета статті – проаналізувати концептуальні параметри спортивних телепрограм «Про Футбол» та «Великий футбол» за 2018 рік.

Спортивні змагання в сучасному столітті вже є не просто грою, а насамперед економічною ціллю. На трансляціях турнірів чи окремих матчів можна заробити чималі гроші завдяки попиту пересічного читача. Ю. Фомін

пише: «У добу глобалізації та загальної комерціалізації спорт не може розвиватися окремо. Комерціалізація ж спорту – це процес його використання для отримання прибутку, залучення в орбіту товарних відносин як активної ланки» [5, с. 578–579].

У своїй статті «Телебачення – пошуки і рішення» О. Юровський зазначає, що телебачення є найбільш популярним і затребуваним ЗМІ. Не випадково його вважають основним джерелом інформації й називають «вікном у світ» [6, с. 113].

Нині на українському телебаченні найпопулярнішими футбольними шоу є програми «Про Футбол» (канал «2+2») та «Великий футбол» (канал ТРК «Україна»). Ці програми своєю структурою та тематичним наповненням наближаються до рівня європейської спортивної тележурналістики. Вагому роль у цих шоу приділяють обговоренню футбольних матчів в Україні та за її межами.

«Про Футбол» – одна з найпопулярніших та найавторитетніших спортивних програм на українському телебаченні. Виходить в ефір з 30 серпня 2010 року. Першими ведучими програми були Олег Блохін, Йожеф Сабо, Ігор Суркіс. З березня 2011 року ведучими програми «Про Футбол» стали Ігор Циганик та Олександра Лобода, а замість запрошених гостей у студії з'явилися футбольні експерти [4].

«Про Футбол» головну увагу зосереджує на українському чемпіонаті, тому перші випуски програми виходять із початком сезону в Українській Прем'єр-лізі або ж із початком матчів українських клубів у єврокубках. Через це перші випуски телепрограми виходять в ефір наприкінці лютого, коли розпочинається стадія плей-офф у Лізі чемпіонів та Лізі Європи, якщо у цих турнірах беруть участь українські команди. В інший період на каналі «2+2» виходять програми «Про Лігу чемпіонів» або «Про Лігу Європи», які з'являються на телеекранах не в неділю, а замість програми «Про Футбол» у день матчів Ліги чемпіонів та Ліги Європи (вівторок, середа – Ліга чемпіонів, четвер – Ліга Європи).

Структура програми та її сценарій не завжди однакові, а залежать від важливості поданої інформації та потреби проводити її глибокий аналіз. Журналісти програми «Про Футбол» спочатку подають найважливіші сюжети. Тут ситуація залежить від спортивного календаря та футбольних подій, пов'язаних із матчами українських клубів. Якщо наші команди брали участь у єврокубках, то про це говорять переважно на початку програми, а експерти аналізують усі моменти поєдинку та висловлюють свою думку стосовно подальшого руху команди по сітці турніру. Також на початку програми можуть подавати інформацію про центральний матч туру в Українській Прем'єр-лізі.

Так, в ефірі від 18 березня спочатку обговорювали матч між київським «Динамо» та полтавською «Ворсклою», який завершився перемогою столичного клубу («Про Футбол» – 18.03.2018). Це роблять із тією метою, щоб проаналізувати гру «Динамо» перед його матчами у Лізі Європи проти італійського «Лацио».

Особливу увагу потрібно приділити осіннім випускам програми. Саме в цей період зазвичай розпочинається найцікавіше у світі українського та

європейського футболів, зокрема матчі збірної України в новоствореному турнірі «Ліга Націй». Під час одного із ефірів Ігор Циганик вже пояснював українським вболівальникам структуру цього турніру та його цільове призначення. А вже в ефірі за 9 вересня журналісти програми підготували сюжет про першу перемогу підопічних Андрія Шевченка (головний тренер збірної України) над збірною Словаччини («Про Футбол» – 09.09.2018).

У програмі завжди наявні свіжі та актуальні інтерв'ю тренерів, футболістів та інших осіб, які безпосередньо пов'язані із футболом.

Аналізуючи програму, вагому увагу потрібно звернути на образ ведучого. В. Гоян зазначає, що основною функцією телеведучого передбачається утримування програми в заздалегідь визначених межах (тематичних, жанрових, часових тощо) [3, с. 24]. Такою характеристикою можна описати Ігоря Циганика, який завжди контролює перебіг подій під час обговорення в програмі. Він є надзвичайно комунікабельною людиною, яку дуже складно завести в глухий кут. Такий образ телеведучого приваблює глядачів, оскільки їм хочеться спостерігати не просто за експертом, який розуміється на футболі, але насамперед за людиною, яка вміє чітко донести всю потрібну інформацію.

Схожою до «Про Футболу» є програма «Великий футбол» – інформаційно-аналітична телепрограма про футбол, що виходить на каналі «Україна». Програма висвітлює футбольні новини в Україні та частково за її межами (ведучий – Олександр Денисов). З 8 червня по 1 липня 2012 року, в дні, коли були матчі чемпіонату Європи з футболу в Україні та Польщі, на телеканалі «Україна» та «Футбол» транслювався спеціальний проект «Великий футбол», який вів Олександр Денисов разом з дочкою головного тренера збірної України Олега Блохіна Іриною.

Після завершення Євро-2012 ця програма, яка користувалася успіхом під час чемпіонату, замінила «Футбольний «уік-енд»» на каналі «Україна» [2]. Програма виходить в ефір щонеділі о 23:00 після завершення чергового туру в Чемпіонаті України. У цей же час на телеканалі «2+2» йде раніше нами проаналізована програма «Про Футбол». Структури обох телепрограм схожі між собою, що легко пояснюється актуальністю футбольних подій у межах нашої країни та частково в межах футбольної Європи. Попри це, головна відмінність програм «Великий футбол» від «Про Футбол» полягає в обсязі відеосюжетів, які подають журналісти в рамках програми. В ефірі на телеканалі «Україна» спостерігаємо меншу кількість сюжетів про футбол, ніж на телеканалі «2+2». Але журналісти «Великого футболу» роблять більші за обсягом матеріали, у яких подають багато інтерв'ю та оглядів подій, які відбуваються безпосередньо перед самим поєдинком.

У кожному випуску програми журналісти подають коментарі гравців після поєдинків. У них футболісти розповідають про власні очікування від поєдинку і про те, чи збіглися ці очікування із кінцевим результатом команди.

Щодо жанрового наповнення програми, то журналісти програми «Великий футбол» найчастіше використовують жанр репортажу, а в його рамках реалізується жанр коментаря.

Аналізуючи програму, потрібно звернути увагу на імідж телеведучого Олександра Денисова. На відміну від телеведучого «Про Футболу» Ігоря Циганика, він розмовляє російською мовою. Але це не применшує його популярності серед глядацької аудиторії. Олександр – обізнаний експерт у футбольній справі і директор каналів «Футбол 1» та «Футбол 2». Він уміло дискутує із експертами в студії, уміє якісно та чітко подавати свою думку стосовно якогось матчу чи футбольної події загалом. Футбольних вболівальників приваблюють телеведучі, які ні за яких обставин не змінюють своїх тверджень. Олександр Денисов якраз і належить до таких телеведучих.

Спортивні телепрограми на українському телебаченні останнім часом все більше привертають увагу з боку глядацької аудиторії. Основною причиною стає не тільки висока інформативність, яка притаманна програмам «Великий футбол» та «Про Футбол», але й значна кількість аналітичних оглядів футбольних подій. Обидві програми досягають цього завдяки активному обговоренню їх у студії в колі експертів, якими часто є колишні футболісти, а також спортивні коментатори, достатньо обізнані у футбольній сфері.

Список використаних джерел:

1. Богомолова Н. М. Международный Олимпийский комитет как актор гуманитарного сотрудничества / Н. М. Богомолова, Ю. В. Николаева // Исторические, философские, политические, юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. – 2011. – № 8. (14). – Ч. 1. – С. 43–45.
2. Великий футбол [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Великий_футбол.
3. Гоян В. В. Колористика та зображальна естетика телевізійної програми: методичні рекомендації / В. В. Гоян. – Інститут журналістики КНУ ім. Т. Г. Шевченка. – Київ, 2011. – 32 с.
4. Про Футбол [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Про_Футбол.
5. Фомин Ю. А. Коммерциализация олимпийского спорта как противоречие его развития / Ю. А. Фомин // Человек в мире спорта: Новые идеи, технологии, перспективы. – Москва, 2008. – Т. 2. – С. 578–579.
6. Юровский О. Я. Телевидение – поиски ирешения: учебное пособие / О. Я. Юровский. – Москва : Искусство, 1975. – 289 с.